

Beletristica, sciintie, arte, viétia sociala, moda.

Pesta 14/26 fauru.

Va esi in fila-care domineca. | Redact. : strad'a Dunarei nr. 3.

Nr. 7.

Anulu VII, — 1871.

Pretinlu pe anu 10 fl., pentru Romani'a 2 galbeni.

Generalulu Bossak.

Unu democratu invapaiatu, unu june energiosu, resolutu si contrariu nempacatu alu despotismului, unu erou in celu mai largu intielesu alu cuventului, si o anima nobila, plina de simtiemintele cele mai umane, — generalulu Bossak, nu mai esiste.

Ca si alte sute de eroi, cadiu si elu victima in 21 januariu pe campulu funestu de resbelu, in lupt'a de la Dijon.

Elu mori . . . mori gloriosu pentru o idee subluma, pentru care si-a sacrificatu vieti'a intregra : pentru li-

Generalulu Bossak.

bertate ; a moritu ca unu erou : cu spad'a in mana.

Mai nainte cu diece ani, elu traiá in curtea splendida a tiarului, in giurulu rudeniiloru sale domnitórie, si i suridea venitoriulu celu mai stralucitu. — Pe timpulu acest'a elu se numiá contele Hauke, si abié in etate de 30 de ani, erá colonelu in armat'a rusésca. Tata-seu, contele Iosifu, si unchiulu seu Mauritiu, pe care lu-nimeri unu glontiu mortalu in 1831 cu oca siunea rescolárii din Varsóvi'a, — amendoi erau ge-

nerali. Famili'a lui se bucurá de graci'a cea mai mare la curtea din Petropole. Morindu tata-lu junelui Hauke, tiarulu primà supra sa crescerea acestui favoritu alu seu, si ca aprodu, in etate de 17 ani, lu-facù locoteninte in gard'a imperatésca. Cine ar fi crediutu, câ acestu june, va rumpe legaturele sale sociale innalte, va sacrificá venitoriulu seu frumosu, si tóte sperantiele lui sigure? Si elu facù aceste tóte, pentru o idee, ide'a libertâtii, care adi jace in pulvere, e persecutata, si sub spiritulu despoticu de adi, te conduce numai la — carceru, la esiafodu!

In 1863, erumpendu resbelulu de libertate a poloniloru, bravulu june, a carui portretu se afla in fruntea foii nóstre, rupse cu armat'a rusésca, si si-oferì servitiulu seu regimului secretu polonezu, care lu-numì generalu, inse armata nu i-a potutu dá, câ-ci insu-si regimulu nu avea, — trebuiá dara sê-si creeze. In decursu de optu-spre-diece lune, intre lupte continue, elu se luptá atâtu de admirabilu, încâtu poporulu lu-supranumì: „Bossak“, ceea ce insemnéza: „descultiatulu“, câ-ci une-ori conducea pe soldatii sei descultiu prin tina si zapada.

Dupa sugrumarea acestei revolutiuni, dinsulu petrecù parte prin Rusi'a, parte prin Svitier'a, ca membrulu ligei de pace si libertate.

In urma, dupa capitularea trista de la Sedan, candu se proclamá republic'a francesa, elu, si toti amicii lui, alergara sub stindardulu ei, alu libertâtii. Garibaldi lu-numì in armat'a sa comandantele primei divisiuni. In diu'a prima din batali'a de la Dijon, nimeritu de unu glontiu, Bossak si-finì carier'a vietii sale, in etate de 38 de ani. Betranulu Garibaldi, versà lacrimi audîndu de scirea acést'a trista, si intr' unu ordinu de dî i aretà meritele lui, si si-es-primà dorerea sa cea mai petrundiatória.

Trei Budiesci.

Intr'o séra lina, la Mihaiu celu mare,
S'ospetau boerii plini de resfatiare.
Timpulu sbóra iute, dalbele placeri
I cununa adi cu flori de primaveri;
Cup'a auria se'nchiná de traiu,
Mai desu inse pentru marele Mihaiu.

Dar ospetiulu veselu se'ntrerumpe-odata,
Câ-ci in fug'a mare unu solu se aréta:
„Inaltiate voda, mariloru boeri,
Sabi'a tataru e 'n tiéra de eri;
Clopote in dunga n'auditi sunandu,
Focurile'n nópte nu vedeti ardiendu?

Mamele plangênde, cu bastii'n bratie,
Ratacescu prin nópte sê-i scape'n vietia;
Câ-ci dusmanii grósnici, Hanulu ne'mpacatu,
Somnulu si liniscea noptii a turburatu;
Urm'a loru e numai pulbere si focu,
Si s'apropia-acuma chiar p'aici de locu!

Domnulu cu boerii de locu se scolara,
Câ-ci p'atunci Romanulu bravu erá in tiéra,
Si cu spad'a 'n mana la hotare stá,
Aperandu-si falnicu libertatea sa.
„Mergemu dar'cu totii, sê luptâmu curendu“,
— Dîce apoi vod'a, sabi'a 'neingêndu.

„Sê scapâmu onórea falnicului nume,
Ca si care n'a fostu, nici va fi in lume!“,
— „Sê scapâmu! s'aude intre capitani,
Si-atunci esu nainte trei voinicii romani,
Trei frati pui de lei ce'n lupte au crescutu,
Unulu si-altulu sdravenu, pe lupta facutu.

„Inaltiate voda! fâ-ni norocirea,
D'a conduce-acuma pe tataru ostirea,
S'aretâmu la lume pe alu luptei plaiu,
Câ suntemu atletii bravului Mihaiu!“
— „Ura! sê traésca trei Budiesci eroi!
Dîce domnulu — mergeti, ve urmediu pre voi!“

In poterea noptii, bucinulu resuna,
Flamur'a fâlfâia, óstea se aduna;
De cantâri resuna codrii'n urm'a loru;
Lun'a dalba intra sub unu velu de noru,
Cum grósnic'a scena si ea-ar prevedé.
Langa-unu riu de vale óstea se opriá!

Turmele tataru, se diarescu pe vale,
Óstea romanésca arde'n resbunare.
Trei Budiesci cu patru sute de fetiori
Jura toti pe cruce: séu invingatori,
Séu pe campulu luptei liberi voru mori
Dar' tataru in tiéra nu voru suferi!

Ostile se'nsira; lupt'a este crunta,
Sangele'n paraie din rani se desfunda,
Dar nu pierdu curagiulu fiii lui Traiauu,
Ridu de mórtea cruda, ridu si de dusmanu;
Bratiele luptace mîi de morti impartu,
Turmele tataru tóte-au desperatu.

Óst. a li se'mprósca, peste vale scapa,
Dar i urma-ai nostrii, multi se'néca 'n apa,
Si candu lun'a dalba dintre nori esf,
Peste loculu luptei se potea privi,
Cum totu trupuri mórte peste riu plutescu,
Sic cum corbii beu din sange tatarescu.

Pan' Mihaiu in nópte alta óste-aduna,
Trei eroi scapara tíer'a de fortuna. —
— La Mihaiu a casa, in castelu domnescu,
Trei Budiesci, boerii, ér se veselescu.
Cantulu harpei cu-alu ei viersu de indulciri,
Li-revóca'n minte scumpe suveniru.

Cupele'n ghirlande cu auru suflata,
Veselu se inchina pentru libertate ;
Dalbele fetióre, cu sinulu de flori,
Cununau cu lauri trei invingatori,
Cari taiara singuri cu câti-va romani
Pan' la trei-spre-diece mí tataru pagani !

Vasilii Budescu.

Ioana Darc.

(Notitie istorice.)

(Urmare.)

In drumu, de alungulu Loirului, pe malulu poeticu alu acestui fluviu, ea comandà a se redicà unu altariu sub ceriulu liberu, unde preotii celebrara serviciulu divin, se cuminecà dins'a, si la esemplulu ei se cuminecara cu totii. Frumuseti'a si farmeculu primaverii adaugeau multu la influinti'a religiósã a fetiórei. Toti pareau a fi intineritu ; si erau ca in anii frumosi ai junetii, plini de sperare si bunavointia. Cu ea, ei reincepeau o viétia. Pucinu li pasá, unde i ducea. Ei aru fi mersu cu dins'a, nu la Orleanu, ci pana la marginea lumii.

Capelanulu seu, c'unu colegiu de preoti mergeau in fruntea ostirei, cantandu innuri. Mersulu lor semená a fi o ceremonía religiósã ; pentru câ bataia la care mergeau, erá o bataia santa. Calugarii si preotii predicau pe intrepute multímii. Unulu se entusiasmà atâtu de multu, încâtu pap'a fiindu informatu pe urma, dede ordine sê-lu ardia ca respanditoriu de eresie. Poporulu alergá din tóte tienuturile. Sîrurile armatei se inmultiau din minutu in minutu. Natiunalitatea francesã se redicà, ca si cum o suflare inviatória, unu spiritu santu ar fi trecutu preste dins'a. — Stindardulu vergurei de la Domremy erá in adevèru flamur'a mântuitória si gloriósã a Franciei.

Caletori'a tienù trei dñe. Candu sosira in faci'a Orleanului, faimosulu Dunois, comandantulu generalu alu cetâtii, diarindu-o de pre murulu fortaretiei, se aruncà intr'o barca, venù inaintea ei si o bineventà. — „Io ti-aducu, dîse ea lui Dunois, celu mai bunu ajutoriu ce a fostu tramisu vreodata cuiva, ajutoriulu regelui ceriurilor. Elu nu vine de la mine, ci de la Domnedieu, care la rogarea santului Ludovicu si a santului Carolu celu Mare, avù mila de cetatea Orleanului, etc“

Ea intrà in cetate sér'a la optu óre (29 aprilu,) in fruntea a dóue sute de lancieri numai ; cealalta ostire a regelui o tramise inapoi. Dunois si La-Hire mergeau alaturea langa dins'a. Multîmea, femeile si copîii se indesuiau, care de care de a poté atinge celu pucinu vestimentele si calulu ei ; li se parea câ o putere divina emana dintr'ins'a. „Ei o priviau ca si cum aru vedé pe Domnedieu, scrie cronicariulu. Ea semená a fi celu pucinu unu angeru, o fiintia straina fiintieloru si trbuintieloru pamentesci ; ea remanea uneori câte o dî intréga pe calu, far'a mancá nici a bé, decâtu sér'a pucina pane si vinu amestecatu cu apa.“

Vorbindu poporului, si inaintandu incetiosoru din caus'a multîmei, merse dreptu la bisericã, unde se cantà unu *Te Deum* in semnu de recunoscintia. De ací fu condusa la cas'a vistierului de Orleanu, cea mai onorabila familia a cetâtii, unde fù primita de femei'a si ficele vistierului. I-se pregatì o cina solemna ; ea in-se nu luà decâtu pucina pane si vinu.

Din Orleanu ea somà a dóu'a óra pe Englesi ; sê-si lase bastilielè, sê se retraga si sê ésa din regatulu a supra caruia n'au nici unu dreptu. „Inse fiindu-câ antâia-ora i retienura eroldulu, si nu-lu liberara decâtu in urm'a stariintieloru si amenintiârilor, nevoindu a mai espune pe nimenea, ea se urcà pe unu muru si aruncà epistol'a prin o sagéta in taber'a inimicã. „Vi asiu face sê primiti epistol'a mai cu onore, dictá ea a se adauge in urma, déca nu mi-ati retiené eroldii.“ In umanitatea sa, ea care credea si erá sigura de invingere, voiá si crutiá ori ce versare de sange chiar si inimiciloru. Englesii respunsere, totu pe acésta cale prin injurîe, manandu-o sê-si padiésca furc'a si turmele sale. Candu i s'acetitu respunsulu, in nevinovatí'a sa ea nu se potù retiêné de a nu plange audîndu mascârile ce adaugeau inimicii sei, dîcêndu, câ Domnedieu scie câ aceste suntu minciuni.

Ea devení adevèrat'a stapâna a Orleanului. Esî calare in giurulu cetâtii ; merse a vi-

sită de aprópe bastiliile Eng'esiloru, urmata de multîmea de poporu de ambele secsele, care in teribilulu seu fanatizmu nu se mai temeaa acum de nimicu, si erá in stare a face totulu. Englesii nici nu miscau. Ei o insultau si aveau aparinti'a a ride de dins'a; inse in fondu se temeáu; credeau, câ e magica si acésta idea le luá totu curagiulu.

Fetiór'a adresá inca o epistola lui Talpot, oferindu-i lupta, la campu deschisu, sub murii cetátii. „Déca voiú fi invinsa, dícea ea lui Talbot, me veti arde pe rogu; déca voiú fi invingatória, veti redicá asediulu.“ Talbot, credîndu-se deonoratu a primi provocarea unei fete, nu repunse nimicu.

Intr'aceea, unu altu corpu de armata sosí de la Blois dupa câte va díle, condusu de Dunois insu-si. Fetiór'a le esí inainte. In midiloculu entusiasmulu inse, cu finéti'a sa de femeia, ea observá réu'a vointia a acelu ce veniau. In generalu copii ostirei, cu pucine esceptiuni, o priviau cu ochi invidiosi; loru li erá rusîne a fi condusi de consiliile unei femei; si aru fi doritu a lucrá fara dins'a, cu risculu de a pierde totulu. Ea inse nu se lasá a fi prinsaa. Regele dedese ordinu prin cancelarilulu seu, s'o respecte. Si ce impunea mai multu, erá entusiasmulu innaltiatu pana la fanatizmu alu soldatiloru si poporului. Dunois, inteligentulu si energiculu aperiatoriu alu Orleanului, credea câtu credea in revelatiuni, dar credea in entusiasmu. Elu se intielegea de minune cu dins'a; uneori chiar in contra pareriloru sale proprie. Dupa întórcerea sa de la Blois, elu i spuse câ se temu de venirea unei nóue trupe englese sub conducerea contelui sir de Falstoff.— „Bastard, bastard,*) i díse dinsaa, in numele lui Domnedieu ticomandu, ca inndata ce vei aflá de sosirea lui Falstoff, sê me insctintiezi, ca sê-i facemu bataia; pentru câ de vine sê tréca fara scirea mea, io ti-taiu capulu;“ adause fetiór'a c'unu umoru glumetiú. Contelee i promise, câ o va insciintiá.

Ea avea cuventu a crede, câ voiau a lucrá fara dins'a. Câte-va díle in urma, ea se pusesse preste dí a se repausá pucinu langa jun'a Charlotta, la locuinti'a sa, fiindu ostenita in urm'a alergárii ce facuse de deminéti'a prin cetate, pentru a restabilí ordinea si bunele moravuri in ostire.

Preocupata de ingrigire, far' sê póta adormí bine, se redicá repede intr'unu mo-

mentu, chiamá pe magistrulu seu cavaleru, be-tranulu Daulon: „Armele mele! i díse. Anim'a mi-spune sê mergu a combate in contra Englesiloru; ea inse nu mi-spune, câ in contra basti-lieloru séu a ostirei loru.“

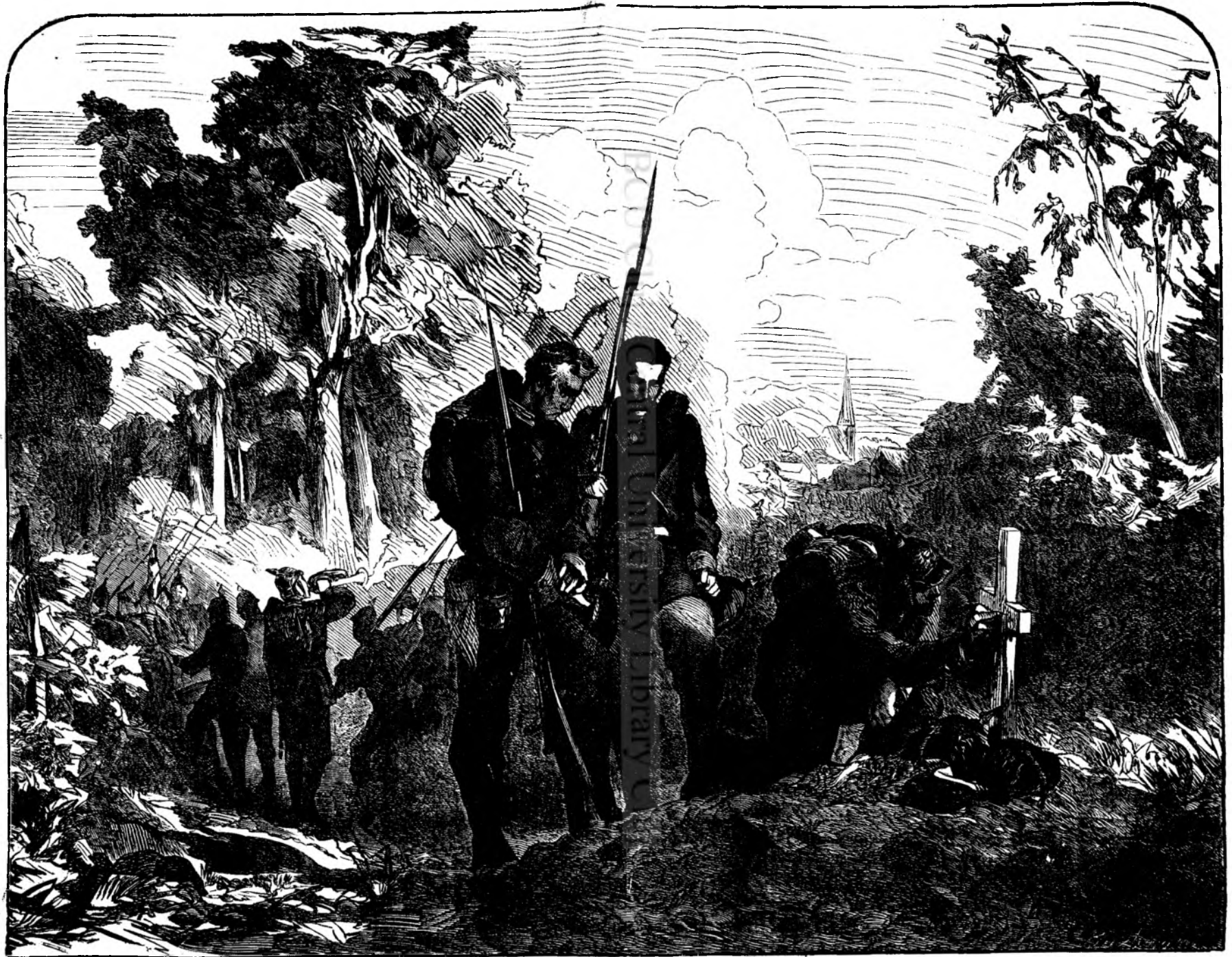
Intr'aceea se innaltia unu sgomotu cumplitu pe strade, intre poporu. — „Ah! Domnedieulu meu! eschiamá jun'a iluminata; sangele ómeniloru nostri curge pe josu. Reu s'a facutu! De ce n'ati desceptatu? Curundu; armele mele! calulu meu!“ Far' sê lase timpu magistrului seu de a o inarmá deplinu, si de a se inarmá si elu, esí cu repediune. Pagiulu seu se jocá ca unu copilu in curte. — „Ah! copilu reu, i díse ea; n'ai venitu sê mi spui, câ sangele Franciei a fostu versatu!“ Intr'unu minutu s'arunca pe calu, se apropia de o feréstra de unde i intindeau stindardulu, si alérgea in galopulu celu mare catra port'a cetátii. Deja ea intimpiná aducêndu raniti din lupta. — „Nici odata, díse, n'am vediutu sange de Francesu, far' sê mi se redice perulu in capu.“

Militarii francesi o luasera deja la fuga. Dunois, care inca nu fusese insciintiatu, sosí in acela-si timpu. Bastili'a Englesiloru, un'a din bastiliile de nordu, fu atacata de nou. Talbot esíse din alta fortarétiá si voiá sê-i vina in ajutoriu. Inse venira nóue poteri din Orleanu; Vergur'a se pune in fruntea loru; Talbot trébuí sê se retraga. Bastili'a fu luata.

Mai multi Englesi fura prinsii imbracati in vestminte preotiesci, ca sê póta scapá. Vergur'a i luá la sine, pentru a-i asigurá in contra ómeniloru sei. Acést'a fu prim'a ei invingere. Ea erá cutezatória, inse umana; lacrimile si eroismulu erau dóue nobile daruri ale animei sale. Ea plangea candu a vediutu unu astfelu de macelu, atátia ómeni morti, incrunitati in sange si mutilati. Se marturisí, facu pe ai sei a se marturisí asemene; si promise a petrece diu'a urmatória in ajunu si rogatiuni pentru poporulu seu. Erá diu'a Innaltiárii.

Dupa acést'a, de o parere cu Dunois, ea comandá a face unu assaltu generalu a supra catoru patru fortaretiile Englesiloru de a stang'a Loirului. Francesii fura respinsi. Vergur'a, care priviá lupt'a de pe o insula mica din midiloculu fluviului, vediendu retragerea loru, se arunca intr'o barca, cu calulu de a innotulu dupa dins'a, ajunge in midiloculu aloru sei si-i întórcé la lupta. Presinti'a, vócea, stindardulu ei, divinitatea ce ostasii credeau a vedé stralucindu in frumós'a ei fatia, li comunicá o potere nóua si i readuná in ginrulu palisadeloru. Lupt'a reincepe furiósa. Dins'a fu ranita la unu pitioru.

*) Bastardulu de Orleanu erá unu felu de pronume alu lui Dunois.

Ultimulu serviciu amicalu.

Dar fortaretiile fura luate cu triumfu, si prefacute in ruine si cenusia.

Mai erau Turnelele. Armat'a francesa remase preste nópte sub murii Englesiloru. Pe Vergur'a inse, fiindu-câ nu mancasa tóta diu'a nimicu, erá intr'o Vineri, o induplecara a intrá in Orleanu.

In absinti'a ei, consiliulu de resbelu se aduná, far' a o chiamá ca de ordinariu. Dinsei i spuneau, câ ascépta o nóua trupa de ajutoriu. Probabilitatea erá, ca séu voiau a-i rapfónóra invingerii ce dins'a o pregatise asié de minunatu, séu voiau a amaná lupt'a, crediendu a fi facutu destulu deocamdata, liberandu o margine a fluviului. — „Nu! le dîse fetiór'a. Voi ati fostu la consiliulu vostru, eu am fostu la alu meu. Credeti câ consiliulu regelui din ceriuri e mai bunu decâtu alu vostru. Pe mane sê fiti gat'a cu ostirea.“ Apoi inturnandu-se catra capelanulu seu: „Vin'o demanéti'a la mine in reversatulu dîlei, si nu me parasí; io voiu avé multu de a face mane; va esí sange din corpulu meu; voiu fi ranita.“

Demanéti'a, magistrulu seu de otelu voiá s'o retiena: „Remani, Ioana, i dîse elu, sê mancâmu impreuna acestu pesce ce l'au adusu acum próspetu.“ — „Tiéne-lu, i respunse ea voiósa; tiene-lu pana de séra, candu voiu trece puntea inapoi, dupa ce voiu fi luat Turnelele; ti-voiu aduce unu Godden (asié numiá ea pe Englesi), cari va mancá si elu partea sa.“

Capitanii ostirei, avendu póte intentiunea de a amaná lupt'a pentru alta dî, voiau a impedeá pré marea ei ardóre. Candu ajunse la pórt'a cetâti, numita de Burgoni'a, o aflá incuiata. Magistrulu cetâti, Graucourt, sub diverse scuse refusá a o deschide. „Dta estiunu omu reu, lu-apostrofá Vergur'a; ori vei voi, ori nu vei voi, ómenii de arme voru trece.“ Ostasii si multîmea poporului deschisera pórt'a, imbardara o alta pórt'a, si se precipitara ca unu torrente pe urmele profetesei lor, aprinsi de amurulu si credinti'a ce aveau intr'ins'a. Capii armatei, Dunois, Graucourt, Granville, de Retz, Xantrailles, La Hire, têriti de ostasii lor, navalira si ei, si dederu assaltu a supra principalei fortaretie, in care se mai tieneau Englesii.

Inimicii, incungiurati de siantiuri si intariture, se aperau cu bravura. Artilerí'a lor fulgerá si rariá masele assaltatoriloru. Impregiurulu muriloru si siantiurile erau pline de morti si raniti. Multîmea incepù a se descuragiá. Atunci Vergur'a se aruncá in siantiu, luá

o scara, o alipì de muru, si, sub plói'a sagetiloru, se urcá ea cea d'antâiu, cu sabi'a in mana. O sagéta o strapunse atunci intre gatu si intre umeru. Ea cadìu in siantiu, fara suflare. Englesii, pentru cari pierderea ei ar fi fostu invingerea, voira a o rapí. Unu senioru francesu, Gamaches, care la inceputu refusá a urmá temeritatiloru junei fetióre, alergá la dins'a, o acoperì cu corpulu seu, si, ranitu, cu periculu vietii sale, o mantuì din manile inamiciloru; fapta, pentru care Vergur'a, dupa desceptarea sa, nu sciá cum sê fia de recunoscatória. Cu totu curagiulu, ea erá simtítória ca o femeia; candu si-vediù ran'a adanca si sangele curgandu, incepù a plange. Dar se reculese curundu; si-smulse saget'a cu man'a sa propria, si nu lasá a i se pune nimicu pe rana, decâtu pucinu oleu.

Cu tóte aceste, nimicu nu mai inaintá. Nóptea se apropiá. Dunois insu-si comanda-se retragerea. — „Asceptati inca, le dîse atunci Vergur'a, beti si mancati!“ Er ea se departá pucinu intr'o viia, pentru a se rogá. In mai pucinu de unu patrariu, erá calare, inapoi. Stindardulu ei, care magistrulu seu, Daulon, luapucase din siantiu, ca sê nu-lu ié inimicii, se aflá la unu Bascu. Englesii, vediendu-i stindardulu desfasuratu si vediendu-o calare, pe candu ei o sciau mórta, crediura câ a reinviat, séu câ e nevulnerabila; o frica panica i cuprinse. — „De candu stindardulu va atinge de muru, dîse Vergur'a catra ai sei, veti poté intrá.“ — Atinge. — „E bine, intrati, totu e alu vostru!“ Soldatii, electricati si uitandu-si de ei insii, escaladara murii intr'unu momentu, si dupa unu macelu scurtu inseinfioratoriu, devinu stapanii fortaretii. Englesii erau atacati in acelu momentu de dóue laturi.

Vegur'a, acoperita de pulbere si sange, intrá in Orleanu in fruntea ostirei, intre sunețulu clopotelor si intre entusiasmulu plinu de religiositate si veneratiune a multîmii. Vomu incercá óre a descrie marimea acestui evenimentu, si tóte simtiemintele de cari erá insufletítu acestu poporu pentru umil'a si gloriós'a lor libertatória? Fiica din poporu, ea-i erá cu atátu mai scumpa. — Lumea numai odata mai vediuse o asemenea minune, esîndu din umil'a familia a teslariului din Galilea.

Englesii recunoscuro braciulu divinu in influinti'a irresistibila a acestei fetióre. Arsera insi-si pucinele intaritari ce li mai remaseru; si defilara pe sub murii Orleanului.

Ostasii si cavalerii francesi voiau sê-i urmeze si sê-i macelarésca. — „Nu, li dîse reli-

giós'a si bun'a fetióra; lasati-i sê plece; sê nu se faca macelu nefolositoriu! Intiepte si miscătorie cuvinte. Ea midilocî apoi a se innaltîá unu altariu pe campulu de bataia, in midiloculu ruineloru, unde s'au cantatu immuri de invingeri si s'au adusu sacrificie de gratia si recunoscintia lui Domnedieu, inca pe candu inimicii se retrageau.

Urmarea liberării Orleanului fu prodigiósa. Ea erá liberarea Franciei. Acésta cetate facù pe urma din liberatóri'a sa, patrón'a, divinitatea sa tutelaria; si i redicá statue, nepotendu-i redicá altarie.

Vergur'a inse nu pierdù timpu. Ea conduse ostirea la Dofinulu, si lu-conjurá sê méruga a se încoroná la Reims, dupa ce va fi cuceritu cetátile si tienuturile pe unde avea a trece. Cetatea Reims se aflá in manile inimiciloru. A intreprinde o caletoria, o espeditiune atátu de periculósa, pareá Dofinului si ómeniloru sei, o cutezare órba. Ei voiau a reluá mai antáiu Normandi'a si Parisulu. Consiliile urmau unulu dupa altulu, fara a luá o decisiune.

Intr'o dí. Dofinulu aflandu-se cu episcopulu si cu incrediutii sei la consiliu, cu usi'a incuiata, fetiór'a venì si batù la usia. Dofinulu. recunoscându vócea ei, i deschise.

— „Nobilu Dofinu, i díse ea plecandu-se inaintea lui; nu tiené atát'a la consilie asié lungi. Vin'o a-ti primí corón'a la Reims, unde pe mine me silescu colo susu a te conduce!“

— Ioana, i díse episcopulu, consiliulu dtale in ce chipu face ca sê-lu audi?

— Da, Ioana, adause Dofinulu, spune si nóue, cum?

— „E bine, li respunse dins'a; io m'am pusu la rogatiune; si cum me plangeam câ nu credeti cuvinteloru mele, am audítu glasulu meu care mi dícea: Mergi, mergi, fiic'a mea; io voiú fi in ajutoriulu teu, mergi! Si candu audiú acestu glasu din laintru, io simtíu o bucuria nespusa; si asiu vré pururea sê vorbésca.“

Dofinulu, la consiliulu ei, i dede o armata, sub conducerea ducelui d'Alençon, pentru a merge in contra Englesiloru condusi de Souffolck. Mic'a ostire care o urmá, se inspaimentá de multímea inimiciloru ce avea a combate. — „Nu ve temeti nimicu, i incuragiá ea; pentru câ Domnedieu conduce lucrulu nostru; déca n'ar fi ast'a, n'asiu voiú io mai bine a padî oile mele, decâtu a me espune la astfelu de pericole?“

Souffolck se inchisese in Fergeau. Candu ajunsera sub murii cetátii: „Inainte! gentile duce, la assaltu!“ strigá fetiór'a. Ducele

d'Alençon erá curagiosu, inse prudentu. — „Nu te teme nimicu, i díse fetiór'a; io am promisú ducesei a te duce intregu si sanetosu inapoi.“

Francesii dau unu assaltu sangerosu. Vergur'a se urcá pe muru, cu stindardulu in mana; candu o pétra i cadiù in capu si o restorná in siantiu. Perulu seu desu si coifulu de fieru o scuti. Ea se redicá repede din apa, entusiasma pe soldati, si in timpu fórte scurtu cetatea erá in manile loru.

Cercara apoi o alta ostire englesa, comandata de Talbot. Francecii erau acum sub conducerea lui La Hire. Fiindu despartíti de inimici prin o padure, nu se sciau orientá; candu unu cerbu, sternitu de trootulu armatei, si-cautá asilu tocmai in taber'a Englesiloru. Acestia, vênatori pasionati, la vederea cerbulu incepura a se alarmá. Francesii, condusi astfelu de cerbu, i descoperu, se incinge lupt'a si invingu. Souffolck, Talbot, Scales, cei mai buni generali englesi, fura têriti captivi inaintea Dofinului.

Este o epistola, de pe acestu timpu, a ducelui de Bedford, regentulu Engliterii, in care descrie starea lucrurilor. „Totu mergea bine, díce elu, pana la impresurarea Orleanului; la acésta epoca, o lovitura teribila a cadiutu a supra-ne prin man'a lui Domnedieu. Acésta nenorocire e causata in mare parte prin fric'a superstitiósá ce au prinsu de o femeia, adeverata eleva a lui Satanu, formata din lutulu infernului, numita *vergur'a*, care s'a servitu de farmece si descantari... nu numai a facutu sê piéra aici o mare parte din trupele nóstre, dar inca a descuragiatu pe cei remasi in modulu celu mai cumplitu; si din contra, a insufletítu pe inimici, etc.

Acésta epistóla a unui inimicu, de va fi autenticá, este o marturisire frumósa de glori'a eroinei. Jun'a farmecatória inse, pe câtu erá de intrepida in fati'a inimiculu, pe atátu erá de frageda si compatimitória, candu vedea cumplitele urmári a le resbelului. Ea redicá pe inimicii scaldati in sange, si-i lecuia cu manile sale. Credintiósá votulu ce facù, de a alungá pe inimici, inse de a nu ucide pe nimeni, sabi'a sa pare a fi remasu nemaculata de sange omnescu. Ea erá angerulu batáiloru si alu pacii totu de-odata.

Dupa aceste invingeri, Dofinulu se induplecá in fine a plecá la Reims.

(Va urmá.)

M. Strajanu.

S A L O N U

Conversare cu cetitóriele.

— Pest'a 25 fauru. —

(Balulu romanescu, — dsiórele si dómnele frumóse si toaletele loru, — regin'a cea mai placuta, — dantiulu „Roman'a“, — pri-vitorii, — toaste, — respunsu neindestulitoriu, — suveniru dulci.)

V'am promis, amabile cetitórie, câ ne vomu revedé in balulu romanescu din Pest'a.

E bine, acuma suntemu in sér'a de 18 fauru, sê intrâmu dara in frumós'a sala de dantiu din otelulu Frohner!

Dar óre n'amu smintitu noi otelulu si sal'a? . . . Unu publicu atâtu de numerosu n'amu mai vediutu in balurile romanesci de aci? Atât'a splendóre n'amu mai intempina'u!

Ca respunsu la dubitatea acést'a audîmur delocu mersulu lui Mihaiu erolu, si patrón'a balului, dn'a Elen'a Mocioni, condusa de presedintele comitetului arangia-toriu, intra in sala. Ochii toturoru se tientescu a supra ei, si a toaletei sale in adeveru pompóse. Vestmentulu i erá gatitu din moire-antique albu, decoratu cu din-tele negre si infrumsetiatu cu rose si masle rosie. Rose frumóse i erau preserate pe peru, dintre cari stralucea o diadema de diamante.

Delocu resuná apoi Marseilles'a, si langa noi au-dîmu vorbindu-se câ au sositu si secretariulu consule-lui francesu, ca representantele acestuia.

Se incepe valsulu! Sê facemu dar locu juniloru plini de focu si viétia. Patrón'a balului cu presedintele comitetului in frunte, si parecchi nenumerate dupa ei, incepu dantiulu, incepu petrecerea. . . o petrecere viala si cordiala, rara si greu de mai aflatu.

Apoi o pauza scurta. Junele incantatórie si blan-de, nu mai sunt ca fantasmele dragalasie, cari pe ari-pele dantiului, sbóra, sbóra rapede pe bratiile juniloru, invertindu-se intr'o confusiune atâtu de fantastica si rapitória ca — dantiulu.

Ar fi dar momentulu celu mai bine venitu, sê ne preamblámu si noi unu momentu prin sala, care intr'adeveru e ca o gradina cu flori de cele mai alese si rapitórie, si sê. . . .

— Cercâmu pe regin'a balului! — ni observati dvóstre.

— Ba nu, câ-ci e greu a alege regina acolo, unde tóte sunt regine, — ci mai bine, dimpreuna cu dvóstre, sê le privimu pe tóte de a rondulu, sê ne delectâmu in frumsetile loru, si — ceea ce dóra ve va interesá mai multa — in toaletele loru.

Acolo, in partea drépta a salei, siedu trei fiintie farmecatórie ca trei gracie, dsiórele sorori Aureli'a si Elen'a Popu, si dn'a Emilia Ratiu din Turd'a. Ca totu-de-una, si acuma escelara dsiórele Popu in gustulu loru elegantu, Aveau toaleta intr'o forma. Vestmentulu din tarlatanu vñetu, decoratu cu carreaux-uri prese-rate cu brilante. Pe perulu loru abundante portau spice de argintu si flori vñete. Toalet'a dnei Ratiu erá asemene fórte eleganta. Vestmentulu din metasa gal-bena, cu optu incretítire de tarlatanu albu, decorate

aceste cu rose rosie. Pe capu avea o diadema de mar-gele albe si flori rosie.

Aprópe de ele, diarimu dóue copile totu atâtu de incantatórie, pe dsiórele August'a Serbu si Maria Mi-hali; apoi pe junele si frumósele dómne Leontin'a Ro-manu si Elena Cimponieriu. Toalet'a dsiórei A. Serbu tradéza unu gustu esteticu. Vestmentulu i erá gatitu din tarlatanu lil'a si albu, decoratu cu incretítire si riche-uri. In peru avea flori lil'a si albe; — asemene si toalet'a dsiórei Mihali: din tarlatanu albu cu o tu-nica de metasa ros'a si blondu-alba; a dnei Romanu: din metasa alba, decorata cu tarlatanu albu si ros'a; si a dnei Cimponieriu: de gograine vñetu, decoratu cu dintele si marabeau albu.

Ah! éta colo inca dóue copile tinere si fragede, cari acuma pentru prima-óra participa la balu in vest-minte scurte si albe, cu tunice decorate cu camelie. . . aceste sorori dragalasie sunt dsiórele Alesandrin'a si Angelic'a Babesiu.

Dar sê privimu si la. . . dar e tardîu! . . . Music'a a datu semnalu la Quadrille, si trebue sê alergâmu si noi la jocatóri'a nó-tra. Mi-place fórte joculu acest'a, dar numai pentru aceea, câ poti conversá in elu cu co-moditate.

— E bine, — mi díce jocatóri'a — déca díci câ tóte sunt regine, spune-mi, de care ti-mai place dintre reginele aceste?

— De care? . . de aceea, — respunsei — care mi-va dá in Cotillon decoratiunea prima, câ-ci aceea . . . se intereséza. . . .

Inse déca amu descrie tóte dialogurile dintr'unu Quadrille, acum n'amu observá câ mai avem inca sê ne delectâmu la vederea multoru dsióre si dómne ti-nere si frumóse, si a toaleteloru interesante ale loru.

Asié dara sê privimu si pe dsiór'a Natali'a Bog-danu care se preambá cu jun'a sa sora dómn'a Gizel'a Marchisiu. Cea d'antâiu pórtá unu vestmentu de me-tasa alba, decoratu cu ilusionu albu si rose rosie. Er vestmentulu celei din urma e din metasa ros'a, deco-ratu cu dintele albe.

Apoi acele dóue sorori plapande, cu vestminte de atlasu ros'a, cu tunice de tarlatanu ros'a, intretiesute cu fire de argintu, — dsiórele Sofi'a si Mart'a Popo-viciu, nu sunt óre si ele chiar atâtu de frumóse? . . .

Er dincolo, dsiór'a Irina Nedelcu, cu vestmentu de tarlatanu vñetu, cu iuretítire si decoratu cu atlasu vñetu; si langa ea sor'a ei dómn'a Martino-viciu, cu vestmentu de metasa alba, decoratu cu ilusion albu si cu flori ros'a, — apoi amendóue cu peru albitu, — asié-e, câ si ele sunt dragalasie? . . .

Si apoi aici, langa noi, contes'a Forgács, vial'a barones'a Jesenski si suridietóri'a dsióra Csery, — tóte sunt ficele placute ale Florei. Cea d'antâiu cu vest-mentu de atlasu albu, decoratu cu ilusionu albu si cu rose; a dóu'a cu vestmentu de tarlatanu ros'a, deco-ratu cu girlande de flori; si a trei'a cu frumosu ga-titulu vestmentu de tarlatanu albu cu incretítire, cu tunica de atlasu ros'a decorata cu dintele de blonde si cu rose.

Si ori in catrau amu privi, mai diarimu inca co-

pile si dómne frumóse cu toalete stralucite, dar acum se jóca „Roman'a.“ Sub decursulu acestui dantiu frumosu natiunalu sê facemu o revista si a supra publicului, care nu dantiéza! Éta matrónele respectate: dnele Popu, Mihali, Serbu, Alduleanu, Babesiu, etc., cari privescu cu desfetare la ficele loru sprintene; éta o multime de barbati stimati romani si straini, dintre cari amintimu pe Esc. Sa B. L. Popu, baronulu Ursu, episcopulu Olteanu, ministrulu de interne Tóth, G. Mihali, Alduleanu, Ladai, Puscariu, Cimponieriu, avocatulu Ratiu, deputatii Romanu, Mihali, Mocionescii, Babesiu, Maniu, etc., etc.

Urmà apoi si paus'a. Ca in tóte pausele, se tienura si toaste: pentru infratírea tuturor romaniloru, pentru juninea romana, pentru patrón'a balului, pentru comitetulu arangiatoriu, pentru Ionu Porutiu, si pentru alti barbati binemeritati.

Dupa pausa? . . . ca in totu balulu, petrecerea se continuà inca cu mai multa vialitate si cordialitate, mai alesu in interesantulu dantiu Cotillon.

— Si acum, spune-mi, — mi dâse jocatóri'a de mainainte — de la care regina placuta ai capetatu ordulu primu?

— Dorere, séu bucuría; . . . de la mai multe d'odata!

Respunsulu acest'a nu a indestit'ó, — nu a fostu destulu de chiaru.

Si in urma . . . indestituti cu totii, parasiramu de catra dí si acestu balu placutu, ducéndu cu noi suvenirile cele mai dulci si frumóse.

Mihaiu Cirlea.

CE E NOU?

* * (Teatru natiunalu.) Comitétulu Societátií pentru fondu de teatru natiunalu va tiené siedinti'a sa lunaria domineca la 26 fauru.

* * (Balulu romanescu din Pest'a,) datu la 18 l. c. sér'a in sal'a otelului Frohner, in favorulu ranitiloru francesi, a fostu unulu dintre cele mai frumóse baluri din carnevalulu presinte. Inse-si foile magiare si germane, cari de alta-data sunt pré avare in laudele loru, in anulu acest'a au sacrificatu câte unu spatiu considerabilu pentru balulu romanescu. Mai susu publicâmu si noi unu reportu specialu despre acésta petrecere románésca, aice mai adaugemu numai expresiunea multiamirii óspetiloru pentru comitetulu arangiatoriu, care a avutu gentil'a idea de a procurá Romaniloru din Buda-Pesta o séra de convenire, si a sciutu sê esecute ide'a acést'a atátu de frumosu!

* * (Diet'a Ungariei) in siedintiele sale din septeman'a trecuta a desbatutu bugetele diferiteloru ministerie. Dlu deputatu Sigismundu Borlea a tienutu mai multe cuvéntári pline de argumente si de spiritu. In siedinti'a de la 22 l. c. s'a votatu 2500 fl. pentru ajutorarea literatiloru saraciti si familiile loru.

© (Societate de lectura.) Studentii romani din gimnasiulu aradanu au infiintiau o societate de lectura cu firm'a „Muresianu.“ Scopulu ei este exercierea in vorbire si scriera corecta, deprinderea in elaborate literarie si in declamatiuni. („Sper.“)

© (Balu la Blasiu.) Domnule Redactoru! Petrusu de acea convingere, cumca stimatele cetitórié alu acestui pretiuitu diuaru, voru primí cu bucuría unele sciri mai interesante din viéti'a sociala de pe la

noi, — permite-mi a te insciintiá despre urmatóri'a petrecere: Balulu nostru arangiatu in folosulu fondului studentiloru lipsiti in casu de morbu, se tienù in 11 a l. c. si reesi câtu se póte de splendidu. Animositatea la jocu erá fórte mare. Sal'a erá arangiata cu multu gustu. Publiculu ce a participatu, a fostu fórte mare la numeru, cu deosebire damele cari ne onorara cu presinti'a loru, formau o cununa câtu se póte de frumósa. Merita a fi amintitu, cá „Roman'a“ se dantiá de trei ori in câte dóue colóne, totu-de-una frumosu, cu gustu si elegántia. Asemenea si celealalte dantiuri, cu deosebire Quadrilele arangiate de junii Trutia si Danilescu. Dupa pausa se continuà dantiulu si mai cu focu, si tienù pana catra diua. Toaletele celoru mai multe damicele, au fostu mai multu simple, dar de fórte bunu gustu, ce le dede o elegántia rara. Dintre dame si damicele fórte multe au escelatu prin elegántia, toaleta si portare gratiósá, si anumitu domnisiórele: Maria Comsia, Cecili'a Gram'a, Rosali'a Bugneru, Rosali'a Popu, Amali'a Gram'a, Id'a Agostonu si altele mai multe. Inse dvóstre stimatete cetitórié. sciu cá me veti întrebá, care a fostu regin'a? — Tóte! — Petrecerea durá pana in diua. In fine avemu sê esprimemu multiamitu si recunoscintia întregului publicu participatoriu, si in deosebi comitetulu arangiatoriu. — riu.

† (Necrologu) Ioanu Brote, proprietariu si membru alu comunei urbane Sibiane, dupa lungi si grele suferintie, marti in 26 ianuariu a. c. a repausatu in etate de 52 de ani. Osemintele repausatului s'a inmormmentatu in 27 ianuariu in cimiteriulu gr. or. din Resinari (langa Sibíiu). Ca unui bravu si demnu fiu alu natiunii i urámu din inima sincera: Sê-i fia tierin'a usióra si memori'a binecuvéntata!

± (Avisu.) Acei stimati domni, cari au primitu prin subscrisulu poesiele dlui I. C. Dragescu intitulate: „Amoru si Patria“, si inca sunt in restantia cu solvirea pretiului acelora, sunt rogati cu tóta amicitabíitatea, sê binevoiésca a se grabí cu respunderea aceluia, tramiéndu-lu subscrisului. A. P. Alecsi, Graz, Frauengasse nr. 9.

Literatura si arte.

* * („Amvonulu“) fói'a bisericésca a dlui Iustinu Poppiu a reaparutu. Numerulu primu, afara de materialulu ordinariu, mai publica in suplementu predice pentru postulu mare. Acésta fóiá atátu de recomandabila pentru preotímea nóstra, ese la Oradea-mare (Grosswardein) de dóue ori pe luna; pretiulu de prenumeratiune pentru Austri'a 4 fl. pentru Roman'a unu galbenu.

* * (Comediá nóua.) Dsiór'a Constantia Dunca a scosu la lumina o nóua piesa teatrala a sa, intitulata: „Ce deputatu!“ — comediá intr'unu actu.

* * (Calindariu umoristicu.) A esitu de sub tipariu: „Calindariulu Babeloru — calindariu prostu pentru ómeni cu minti, pe anulu ordinariu 1871“, — compusu de Mircea B. Stanescu. Pretiulu 30 cr. Se afla de vendiare la redactiunea „Gurei Satului“ in Pesta.

* * (Dlu C. D. Aricescu) vre sê publice urmatóriéle opuri literarie ale sale: 1. Colectiune de poesii erotice, sub titlu: „Flori si Fluturi.“ 2. Colectiune de poesii natiunale si eroice, sub titlu: „Lebad'a“, intre cari si traductiuni de la Hugo si Lamartine. 3. Unu opusculu

politico, intitulatu: „Omulu de la 2 maiu.“ 4. „Istori'a revoluțiunii romane de la 1821.“ 5. Reacțiunea dupa revoluțiunea romana de la 1848, séu „Sunetulu de la Balta-Limanu.“ 6. „Politic'a Rosiiloru.“ 7. „Misterele casatoriei“, partea III, séu o casnicia-modelu. 8. „Carbonarii“, séu o vendeta neapolitana: drama in cinci acte, alu careia subiectu, trasu din revoluțiunea neapolitana de la 1821, este imagina fidela a lupteloru de partide din Romani'a. 9. „Petitoriulu“, comedia vodevilla in două acte, jocata pe scen'a din Campu-Lungu la 1856 si in care se bicuiesses abusulu ce facu siarlantani cu impetitulul juniloru. 10. „Epitropi'a mosteniloru Campu-Lungeni“, séu continuarea judetului si pargariloru dupa regulamentu: opera ce intereséza mai multu pe concetatenii mei din Muscelu, si destinata a formá apendice la Istori'a Campu-Lungului. 11. „Collectiune de articoli“ importanti, publicati in diferite organe publice de la 1856 pana adi, intre care si articolu inediti. 12. „Sor'a Agapia“, séu viéti'a clostrala ca contraria legii naturei. 13. Diferite traductiuni, precum: a) Diversele forme de guvern, dupa istoriculu Polibie. b) Carrulu-Boi, de d. Vaillant, alegoria despre incorporarea Bassarabiei de imperiulu Russu. c) Machiavelu si anti-Machiavelu de marquisulu Bouillé.

Din strainetate.

= (*O istorióra de sub bombardarea Parisului.*)

Unu omu avea de vendutu unu calu grasu si unu cane slabu. „Cu câtu vindí calulu?“ — lu-intrebá unu cumpertoriu. — „Dimpreuna cu canele cu 500 de fanci.“ — „Dar fara cane?“ — „Numai laolalta i vendu.“ „Ce sê facu cu canele? E atátu de slabu, încátu nici două chile de cane nu are.“ — „Sê ne întielegemu. Cumpera canele cu 495 de franci . . . — „Esti ne-bunu?“ — . . . „Si calulu cu 5 franci.“ — Cumpertoriulu suridiendu, i solvi apoi cei 500 de franci, si si-duse calulu si canele. Dar vendiatoriulu fu citatu la policia si intrebatu câ de unde are calulu? Elu respunse, câ morindu domnulu seu, i testá calulu si canele; calulu ca sê-lu vindia, si pretiulu sê-lu imparta intre rudeniile domnului seu, éra despre cane sê dispuna cum vré. Elu dar vendú calulu cu 5 franci, ce i impartí celoru competinti, éra cei 495 de franci, pretiulu canelui, si-i retienú sie. Rudeniile intentara apoi procesu in contra lui.

= (*Episcopu denumitu de unu jidanu.*) Casulu primu, ca unu jidanu sê denumésca unu episcopu, se întimplá in dílele mai de aprópe in Franci'a. Anume ministrulu francesu Cremieux, capulu jidaniloru, denumi in 24 a lunei trecute de episcopu in scaunulu vacantu din Agen pe canoniculu din Tours Claulet d' Outremont.

= (*Parerea unui artistu germanu despre francesi.*) „Dta a fi chiamatu, — díse unu diurnalistu câtra artistulu germanu Kaulbach — sê eternizezi invingerea germanismului a supra latinismului.“ — „Si eu me bucuru de invingerele nostre stralucite, — respunse Kaulbach, — inse me cutremuru candu privescu la sórtea Parisului, care sémene cu devastarea Ierusalimului. Noi, de si n'amú legatu pe comandantii inimicului de trasurele nostre triumfátorie, — continuá dînsulu miscatu — inse câtí generali bravi francesi, ne mai potendu fi martori la caderea teribila a patriei loru, se sinucisera. Si óre nu sémene generalii Franciei

cu ducii jidani, carora in periculu si desperarea cea mai mare li-remasera mintea, anim'a, li remasera curagiulu de a se luptá nu numai cu puterea nóstra întreitu mai mare, ci si cu unu inamicu multu, mai cumplitu: cu revoluțiunea, cu lips'a si fómee? Acestu seriosu Jules Favre, care incaruñtí in devotamentulu seu pentru iubit'a sa natiune, si a carui fapte din cele siese luni din urma sunt fapte uriasie; si acestu betranu Thiers, care alergá in intréga Europ'a, implorandu ajutoriu, pentru nenorocit'a sa tíera, — óre nu sunt acestia demni de simpatiele si admirarea nóstra? . . . Si in urma si Gambetta, pe care unii lu-considera de unu fantastu, care afunda patri'a sa in abisul si mai mare, totu-si, óre nu e si elu omu mare? Ba da, câ-ci eu mi-plecu capulu inaintea unui atare omu, care mai bine vré sê móra pe ruinele patriei sale, decâtu sê se predee cu lasitate contrariulu seu!“ Diurnalistulu i observá dupa aceste lui Kaulbach, câ e unu franco-filu. „Nu sum! — respunse Kaulbach cu demnitate. — Simtiemintele mele sunt germane, ca a ori-carui germanu, si sum mandru, câ traiescu in timpurile aceste mari. Inse pentru acésta, sê nu recunóscemu marimea inimicului nostru? Si óre nu suntemu noi cu totii ómeni, ómeni cu anima, pe cari trebue sê ne dóra vediendu caderea teribila a unui poporu atátu de cultu ca celu francesu? Si ore nu suntemu indetorati, a si plange caderea acestei natiuni, a carei cultura ni-a folositu mai multu decâtu vremu noi sê recunóscemu adi?“

= (*Ministeriulu nou din Franci'a*) s'a compusu din urmatorii membri: Thiers, ministru-presiedinte, Favre, min. de esterne, Picard, interne, Jules Simon de culte, Dufaure justitia, Lambrech comerciu, Leflo resbelu, Pothouan marina, si Ravey lucrârele publice.

= (*Thiers*,) capulu puterii esecutive in Franci'a, se esprimá in adunarea natiunala, câ pacea e o necesitate absoluta, si câ are sperantia câ aceea se va incheiá intr'unu modu onorificu. Gambetta ocupá locu in stang'a estrema. Unu momentu petrundiatoriu a fostu in adunarea acést'a, candu deputatulu Keller, ceti o motiune a departamenteloru Renu si Mosel'a, in care aceste conjura pe deputati a se pronunciá indata la inceputu in contra anecáserei Lotharingiei si Elsatiei la Germani'a, câ-ci locuitorii acestor'a voiescu a trai si a mori ca francesi.

= (*Unu prisionieru francesu*) fugi in 10 a l. . din Bayreuth la Asch in Boemi'a. E interesantu aceea, câ o sentinela bavareza, crediendu câ e atare drumariu boemu, lu-petrecú preste granitia.

= (*Desirée Artôt.*) Despre cantaréti'a acésta renumita si despre clironomulu prusescu scrie unu corespondinte din Chaville urmatóriele lucruri interesante. „In tóte dílele, scrie elu, facemu câte-o excursiune între siantiurile de asediu. Mai antáiu amú cercetatú parculu de la S. Cloud, pe unde au eruptu francesii ultim'a óra fara succesu. Pe drumulu mare care trece preste Sevres, am intelnitú si o trasura in care se aflá caruntulu Jules Favre. Amú plecatu apoi la fortaréti'a La Ronce, unde pausaramú delectandu-ne in prospectulu frumosu, care ni-se oferí de pe naltímea ei. In apropiarea acestei fortaretie, in drépt'a drumului, se afla si frumós'a villa a cantaretiei Desirée Artôt, care, la ordonarea clironomului prusescu, remase crutiata, precandu celelalte ville, tóte gelescu in ruine. Caus'a acestei crutiári e, câ clironomulu e unu adoratoru mare alu cantaretiei, care in Frankfurt mai de multe ori l'a incantatu cu vócea ei rapitória.

= (*Mórtea generalului Renault.*) La o erumpere din urma din Paris, generalulu Renault fu ranitu foarte greu, încâtu delocu trebui sê i se amputeze unu picioru. Candu se descaptâ din ametîrea, care i causâ dozerile acestei amputâri, tunurile si sgomotulu bataliei sunau inca cumplitu. Amiculu concediutu, si totu-odata mediculu seu, Cusco, care se aflâ langa elu, lu-intrebâ: „Suferi?“ — „Oh! foarte!“ — respunse elu. — „Paciintia, amice, preste pucinu ti-va fi mai bine.“ — „Eu numai in Ddieu mai sperezu“, — dîse ranitulu, apoi se scolâ rapede in patulu seu, si privindu infioratoriu, intrebâ: „Cum curge batali'a? Invingemu? Unde-su trupele mele?“ — „Tôte decurgu bine“, — lu-consolâ mediculu si lu-rogâ sê fia liniscitu. — „Nu! nu potu fi liniscitu! Simtiu, câ moriu. Ah! de ce trebuie sê moru eu acum!“ — Si dîcêndu elu aceste, cadîu obositu pe patu. Apoi cu nesce friguri de nebunia, se mai redicâ odatâ, strigâ cu o voce stînsa: „Traiêsca... Franci'a!“ — si apoi recadiu — mortu.

= (*Teatrele din Paris*) nu se voru deschide, pana-ce nu se va incheiâ pacea. In „Palais-Royal“ si „Gaieté“ s'au si inceputu preparâriile pentru piesele nôue, a caroru sujetu e din timpul asediului. Piesele compuse pentru teatrulu „Palais-Royal“ le scrisera Barière si Cadel, éra cele pentru „Gaieté“ trei insi: Moinaux, Comande si Koning. O piesa a celui din urma are titlulu urmatoriu: „Asediulu Parisului“, si se imparte in trei acte si sicpte tablouri. Decoratiunile se gâtescu de pictorii cei mai escelenti: Charet, Bisson, Froment si Roberti.

= (*Musica lui Wagner pe campulu de batalia.*) Francesii, cu tôte fatalitâtile si loviturile aspre ce i nimerisera, sunt, ca totu-de-una, plini de umoru. O fôia franceza scrie mai decurendu, câ manevrele prusiene intr'adeveru au fostu bune, câ-ci, vediendu ei, câ francesii nu fugu de puscele cu acu, au inceputu prin orchestrele loru a intonâ câte-o piesa de a lui Richard Wagner. Si asié, continua fôia glumétia, nu a fostu in stare nici unu erou francezu, sê resiste unei apucaturi atâtu de infricosiate.

= (*Perderile Franciei.*) Franci'a a perduto numai in lun'a lui ianuarie, preste 157,000 de ômeni, parte morti, parte raniti, parte prinsii.

= (*Imperatês'a Eugeni'a*) participâ dîlele trecute incognito la o representatiune in teatrulu „Drury-dane“ din Londr'a, fiindu-câ venitulu curatu érá destinatu pentru ranitii francesii. Precum scriu foile, diu-metate din venitu incurse dá la dîns'a.

= (*Statistic'a betîvilor.*) In institutulu de cura a betîvilor din Binghampton sunt deja preste o miia de insi. Intre acestia sunt 30 de preoti, 8 judi, 197 de advocati, 226 de medici, 240 de gentlemani, si 340 de negutiatori.

= (*Atestatu neplacutu.*) Renumit'a cantarétia din Londra, Teresi'a Tietjens, adeveresce intr'unu numeru recentu alu unei foi, câ medecin'a ce o intrebuintiasse ea in contr'a doreriloru de dinti, e fôrtere recomandab la, câ-ci in câte-va minute i alinâ tôte dorerile, si acum nu mai suferu delocu. Inse totu in nrulu alu acelei foi, unu dentistu se provôca la unu atestatu érá alu dsiôrei Teresi'a Tietjens, in care dîns'a atestéza, câ dintii ei facuti de acest'a sunt atâtu de buni si comodi, ca si candu s'ar fi nascutu cu ei.

= (*Mancatorii de ômeni*) din Selandi'a-nôua, dupa cum scrie unu literatu germanu, au facutu esperintia aceea, câ carnea fumatoriloru are unu gustu

atâtu de reu, încâtu nu o potu consumâ Fumatulu dara e scutululu celu mai bunu in contra apetitulu acestoruu canibali.

Felurite.

= (*Ultimulu serviciu amicalu.*) Prusi'a invinse pe puternic'a Francia, ea castigâ batalie mari, acést'a trebuie s'ô recunoscemu; inse invingerile Prus'ei sunt fatale: sunt intimpinate de mii de suspine de la copfii remasi orfani, de la amantele aduse in desperare, de la femeile veduvite, si de la parintii carunti rapiti de fiii loru, ultimele loru sperantie. Ilustratiunea din nrulu presinte ni infaciasiéza unu tablou tristu despre urmâ-rile funeste ale invingeriloru aceste. Vedemu pe mormentulu rece ingenuchiandu unu june si talentatu pictoru din Berlinu, cu anima franta, cu ochi inundati in lacrimi, si intre suspine scriindu pe crucea simpla de lemnu numele amicului seu intimu, si totu-odata fidantiatulu sororei sale. Acestu fidantiatu nenorocitu, lovitu d'unu glontiu, cadîu in braciile amicului seu, care luptâ totu langa dînsulu; mai gingavi acestuia: „Saluta... pe scump'a Emi... li... a!“ — si-apoi espirâ. Intristatulu pictoru duse apoi corpulu rece alu amicului seu catra o colina, i sapâ mormentulu, — i facû ultimulu serviciu amicalu. Êr pentru sora-sa desperata, depinse ingroparea si mormentulu tristu alu fidantiatulu ei, si i scrisse ultimile cuvinte ale lui: „Saluta-mi... pe scump'a Emi... li... a!“

= (*Din junétia lui Moltke.*) Moltke, acestu omu, care e supranumitu si „tacutul“, si care se bucura acuma de unu renume rar, — in junétia sa, ca simplu locoteninte, nici elu, — ou atâtu mai pucinu altii, — n'a visatu despre unu venitoriu alu lui atâtu de stralucitu. Dînsulu ca oficieru tinerelu, nu érá de totu neplacutu, de si érá si atunci ca si adi, fôrte tacutu, — câ-ci nu un'a dintre copilele viale, carora si asié li place zuraitulu atragatoriu alu sabieloruu, cochetâ cu elu, si i bombardau cumplitu — anim'a. Elu inse, cu platuti'a sa mica de locoteninte, sciea câ nu pôte indetuli nici cea mai mica pretensiune a acestoruu angeri asaltatori, deci, ca sê nu devina sclavulu acestoruu fîintii a lui Amoru, se inarmâ, si cu arm'a satirei, respinse de a supra animei sale, tôte atacurile periculôse, — cu celu mai bunu resultatu, cu tôte câ resultatulu acest'a superâ pe — dame. Odatu fu invitatulu la o familia la cina, unde se servira si nesce reci, inse acestea atât'a erau de inghiatiate, încâtu, nime nu le potû mancâ. Mai tardîu, totu in societatea acést'a, intinse elu dsiôrei de casa unu papiru, in care pareau a fi zabaricade invelte. Domnisiôr'a, spre risulu generalu, aflâ in elu o bucata inghiatiata de — reci. — „Asié ti-i si anim'a!“ — i observâ dsiôr'a. Si elu fu numitu totu omulu cu „anim'a rece“, pana in timpii mai de aprôpe, candu ca generalu, in etate fôrte inaintata, se casatorî cu o copila fôrte juna si frumôsa, cu care trai fôrte fericitu, inse, si acést'a-i morî, fara a-i lasâ macar unu copilu, care sê-i erediêsca averea fôrte considerabila. Se dîce, câ pe câtu i érá de rece anim'a ca june, pe atâtu i e de înfocata acuma, si caruntu cum e, are inca sperantia si vointia de a se mai insorâ. In tóta privinti'a, elu e unu candidatulu interesantulu de insoratiune. Ôre nu?

Glume si nu pré.

Unu prinsonieriu francesu: Frate Petre, vaetatu-te-ai tare, candu doftorii ti-au amputatu piciorulu?

Alu doile prinsonieriu: Vaetatu diou!

Alu treile: Apoi fratele nostru Ioanu a fostu mai vitézu!

Toti: Cum asié?

Alu treile prinsonieriu: Elu n'a dîsu nici mēcu, candu unu tunu i-a dusu capulu!

Eu cunoscu femeile bine, dîse unu cavaleru betranu si espartu, câ ci in mai tôte tierile le-am studiatu.

Italiana nu-ti crede c'o iubesci destulu de ferbinte, déca nu comiti pentru ea si o crima.

Anglez'a dîce, câ acel'a nu scie iubi, care n'are celu pucinu 20,000 de sterlingi.

Frances'a si-bate jocu de acel'a, care se amori-séza si nu face vre-o nebulia pentru amant'a sa.

German'a protinde ca amoresulu sē-i dedice atare opu de amoru.

Ér roman'a iubescu pe acel'a care... dar... continuati dyóstre!

— Totu-si sunt impertinenti prussienii acestia!

— Pentru ce?

— Pentru câ vreu sē intre cu totu pretiulu in Paris.

— D'apoi ei se tienu numai de sant'a scriptura.

— Ce scriptura?

— Aceea, care dîce: bateti si vi se va deschide!

— Ei au batutu, si acuma urméza — a dóu'a parte a scripturei.

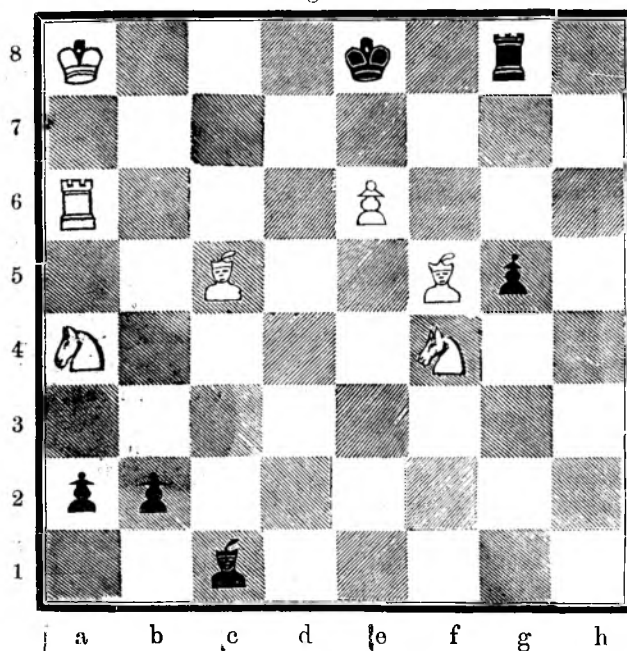
— Cetesci tu noutâtile straine in „Familia“?

— Ba. O septemana mai tardîu le am tôte in — „Telegrafulu Romanu.“

Problema de siacu.

De Nicolae Nicolescu.

Negru.

Albu.

Albulu incepe si la a cinci'a trasura dîce mat.

Deslegarea gâciturei din nr. 3.

Ce séra 'nfricosiata!
Totu tremuru de fiori;
Suflarea-mi par' câ 'ncéta,
Ca 'n ór'a 'n care mori.
In giuru inghiatia, ninge,
Si ventulu geme greu;
Dorerea multa frange
Intregu internulu meu.

Iosifu Vulcanu.

Deslegare buna primiramu de la dómnele si domnisiórele: Paulina Pelle, Valeria Bianu, Maria Dumbrava, Eufrosina Grozescu, Minodora Baiasiu, Rosalia Popoviciu n. Barbu, Ersilia Magdu, Maria Campianu, Luisa Murgu n. Balcu, Aurelia Popoviciu, Sofia Gasparu; si de la domnii: Pavelu Cimponeriu, C. Ungureanu.

Post'a Redactinnii.

Dlui M. P. Dorinti'a acelorun abonanti ai nostri, cari poftira prin dta sē publicâmu din candu in candu si probleme de siacu, e satisfacuta in nr. presinte.

Suplementu I.: „Cavalerii noptii“ tomulu II, cõva XIV.

Proprietariu, redactoru respundiatoru si editoriu: IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. Piat'i'a Pesciloru, Nr. 9.